

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **S. D.,** zastoupeného JUDr. Romanou Lužnou, advokátkou se sídlem Heinrichova 16, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2007, č. j. OAM-678/VL-20-PA03-2006, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. 3. 2008, č. j. 56 Az 213/2007 – 23,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. 3. 2008, č. j. 56 Az 213/2007 – 23, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobce jako stěžovatel brojí včas podanou kasační stížností proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Brně, jímž byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2007, č. j. OAM-678/VL-20-PA03-2006, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Krajský soud žalobu odmítl podle § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s."), neboť ji stěžovatel nedoplnil o řádně vymezené žalobní body ani v soudem dodatečně stanovené lhůtě.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti a jejím doplnění výslovně uvádí, že uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) až e) s. ř. s. Konkrétně pak uvádí, že v době soudního řízení sice měl evidován pobyt na adrese Pobytového střediska Zastávka u Brna,

kam mu soud zasílal veškeré písemnosti, avšak v době doručování usnesení, kterým byl vyzýván k doplnění žaloby, se zde nezdržoval. Na základě řádně povolené propustky pobýval v P., T. 115. Poukazuje také na to, že se telefonicky informoval, zda nemá v pobytovém středisku nějakou zásilku, ale bylo mu sděleno, že nikoli. Po návratu však již byla zásilka vrácena zpět krajskému soudu. Výzva k doplnění žaloby tak nebyla stěžovateli řádně doručena. Navrhuje proto zrušení napadeného rozhodnutí a žádá o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný s podanou kasační stížností nesouhlasí a navrhuje její zamítnutí. Usnesení krajského soudu je totiž podle jeho názoru v souladu s právními předpisy.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. Dospěl však k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde samo podání kasační stížnosti má odkladný účinek ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Po shledání přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou, zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a je tedy přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s. Vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu se zdejší soud podrobně věnoval např. ve svých usneseních ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, případně ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 - 57, (obě dostupná na www.nssoud.cz), kde dospěl k závěru, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat mimo jiné tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *„zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele“*. Právě tento důvod zjistil Nejvyšší správní soud v daném případě v postupu krajského soudu, který žalobu stěžovatele odmítl, aniž by pro to existovala zákonná opora; kasační stížnost je tedy přijatelná.

Důvodnost kasační stížnosti pak zdejší soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatel sice výslovně uvádí, že uplatňuje důvody obsažené v § 103 odst. 1 písm. a) až e) s. ř. s., avšak konkrétně uvádí pouze důvody podřaditelné pod písm. e) citovaného ustanovení (*„nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu“*). Ostatně v daném případě ani jiné důvody nepřipadají v úvahu. Stěžovatel tak tvrdí, že k odmítnutí jeho žaloby nebyly naplněny podmínky stanovené v § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť mu nebyla doručena výzva k doplnění žaloby.

V daném případě není mezi účastníky sporu o tom, že stěžovatelova žaloba podaná ke krajskému soudu dne 22. 11. 2007 neobsahovala řádně vymezené žalobní body, z nichž by bylo patrno z jakých skutkových a právních důvodů považuje stěžovatel napadené rozhodnutí žalovaného za nezákonné nebo nicotné, tak jak požaduje § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Ze spisu dále vyplynulo, že v podané žalobě stěžovatel požádal o ustanovení advokáta. Jeho žádost byla usnesením ze dne 26. 2. 2008 zamítnuta. Usnesením z téhož dne (č. j. 56 Az 213/2007 - 19) pak soud stěžovatele vyzval, aby ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení doplnil a upřesnil svoji žalobu tak, aby bylo patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné.

Zároveň stěžovatele poučil o tom, že pokud tak neučiní a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, bude podání odmítnuto. Obě usnesení byla stěžovateli doručována na adresu Pobytového střediska dne 29. 2. 2008, avšak ten si zásilku nevyzvedl a krajský soud proto usnesení považoval za doručená fikcí dne 3. 3. 2008, což také uvedl v doložce o právní moci. Dne 18. 3. 2008 se stěžovatel dostavil osobně ke krajskému soudu a převzal si obě zmíněná usnesení. Usnesením ze dne 26. 3. 2008 pak byla jeho žaloba odmítnuta, neboť ji stěžovatel o žalobní body nedoplnil. Ze sdělení vedoucího pobytového střediska ze dne 4. 8. 2008, které stěžovatel doložil ke kasační stížnosti, vyplývá, že se stěžovatel nacházel na dlouhodobém opuštění střediska na adrese P. 8, T. 22/115 mj. i v době od 18. 2. 2008 do 18. 3. 2008.

Nejvyšší správní soud tedy musel posoudit, zda byl stěžovatel k doplnění žaloby vyzván v souladu se zákonem či nikoli. Ze spisu je zřejmé, že usnesením č. j. 56 Az 213/2007 - 19 krajský soud stěžovatele vyzval k doplnění žaloby podle § 37 odst. 5 s. ř. s. („*Předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.“).* Toto usnesení bylo poštou soudu vráceno s tím, že si je stěžovatel nevyzvedl v pobytovém středisku v úložní lhůtě. Pro posouzení důvodnosti stěžovatelovy námitky je tak rozhodné, zda mu bylo popsané usnesení řádně doručeno. Jak je zřejmé ze soudního spisu, jmenovitě z přípisu vedoucího Pobytového střediska ze dne 4. 8. 2008, stěžovatel se v době od 18. 2. 2008 do 18. 3. 2008 v pobytovém středisku nezdržoval, přičemž se jednalo o povolené opuštění pobytového střediska s řádně nahlášenou adresou. Stěžovatel tak prokázal, že se na adrese, na kterou mu bylo doručováno nezdržoval v době doručování usnesení i po dobu tří dnů od jeho uložení (tj. od 29. 2. 2008 do 3. 3. 2008).

Podle § 46 odst. 1 a 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále též „o. s. ř.“), § 42 odst. 5 s. ř. s. písemnost určenou fyzické osobě soud předá doručujícímu orgánu k doručení na adresu jejího bytu, jejího místa podnikání, jejího pracoviště nebo místa, kde se zdržuje. „*Nebyla-li fyzická osoba zastižena na této adrese a písemnost jí nebyla doručena ani na jiném místě, doručující orgán písemnost, která jí má být doručena do vlastních rukou, uloží. Jinou písemnost doručující orgán doručí vhodné fyzické osobě bydlící, působící nebo zaměstnané na témže místě nebo v jeho okolí, která adresáta zná a souhlasí s tím, že mu písemnost odevzdá; není-li možno ani takto doručit, písemnost uloží. Bez předchozího pokusu o doručení písemnosti na adresu uvedenou v odstavci 1 lze písemnost uložit, jestliže o to fyzická osoba předem písemně požádá doručující orgán a jestliže podpis na žádosti byl úředně ověřen*“. Podle odst. 6 tohoto ustanovení „*byla-li písemnost doručována na adrese, která je vedena podle zvláštního právního předpisu jako místo pobytu fyzické osoby, nebo na adrese, kterou fyzická osoba sdělila soudu a požádala o doručování na ni (odstavec 1), anebo na adrese, kterou fyzická osoba jinak označila soudu jako místo, kde bydlí nebo se zdržuje, podniká anebo pracuje, popřípadě jako místo, kam jí mají nebo mohou být doručovány písemnosti, je uložení písemnosti, kterou si adresát nevyzvedl do 3 dnů, nebo, jde-li o písemnost, která má být doručena do vlastních rukou, do 10 dnů od uložení, neúčinné, jestliže fyzická osoba soudu prokáže, že se v místě doručování nezdržovala v den, kdy nebyla zastižena, a v době do 3 dnů, nebo, jde-li o písemnost, která má být doručena do vlastních rukou, v době do 10 dnů od uložení*“.

Podle citovaného ustanovení tak bylo uložení písemnosti neúčinné, neboť usnesení bylo doručováno v době, kdy se stěžovatel v pobytovém středisku nezdržoval, a to jak v den doručování tak po dobu 3 dnů od uložení písemnosti, což také prokázal. Podle § 50c odst. 4 o. s. ř., § 42 odst. 5 s. ř. s. se uložená písemnost, která nebyla vyzvednuta do 3 dnů od uložení, ačkoli byla adresátovi zanechána výzva, považuje za doručenou posledním dnem této lhůty, i když se adresát o uložení nedozvěděl; to však neplatí, je-li náhradní doručení písemnosti vyloučeno nebo bylo-li uložení písemnosti neúčinné. V daném případě se jedná právě o naposled zmíněnou situaci a předmětné usnesení tak nebylo stěžovateli doručeno fikcí dne 3. 3. 2008, jak uvádí krajský soud, nýbrž až dne 18. 3. 2008, kdy si je stěžovatel vyzvedl u krajského soudu. Právě tento den určoval počátek 15 denní lhůty stanovené krajským soudem stěžovateli k doplnění žaloby. Konec této lhůty pak připadá na 2. 4. 2008, zatímco krajský soud stěžovatelovu žalobu odmítl již 26. 3. 2008, tedy ještě před uplynutím této lhůty. Nemůže tak obstát závěr krajského soudu o tom, že stěžovatel pochybil, pokud žalobu v souladu s poučením nedoplnil. Nejvyšší správní soud k tomu poukazuje na svoje rozhodnutí ze dne 27. 7. 2005, č. j. 7 Azs 57/2005 - 46, dostupné na www.nssoud.cz, kde uvedl, že *„procesní důsledky spojené s fikcí doručení výzvy k odstranění vad podání mají pro další řízení zásadní význam, a proto je nezbytné, aby soud ověřil, zda byly v rozhodné době podmínky pro uplatnění této fikce skutečně splněny“*.

Odmítl-li krajský soud stěžovatelovu žalobu podle § 37 odst. 5 s. ř. s. pro neodstranění vad podání, postupoval nezákonně, neboť tak učinil dříve, než stěžovateli uplynula lhůta, kterou mu k doplnění žaloby v souladu s citovaným ustanovením stanovil; důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. tak byl shledán naplněným.

Protože Nejvyšší správní soud zrušil usnesení Krajského soudu v Brně a vrátil věc tomuto soudu k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozhodnutí ve smyslu § 110 odst. 3 s. ř. s.

V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti ve smyslu § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. srpna 2008

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu